

Nederlands instituut
voor onderzoek van
de gezondheidszorg

NIVEL Panels

Gezondheidszorgonderzoek
vanuit het perspectief van
'de Nederlander'

NIVEL-panels

Het NIVEL onderzoekt met behulp van een aantal panels de gezondheidszorg vanuit het perspectief van de Nederlandse burger, patiënt en zorggebruiker. De NIVEL-panels verzamelen op landelijk niveau informatie over de meningen en kennis, verwachtingen, ervaringen en behoeften van gebruikers van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk te horen wat patiënten belangrijk vinden. Daarom doen we dit onderzoek. Met behulp van de uitkomsten van de peilingen worden ervaringen van zorggebruikers in kaart gebracht, door patiënten ervaren kwaliteit van zorg geïnventariseerd, beleidsvoornemens gepolst, en input voor beleid gegenereerd en beleid geëvalueerd.

Thema's

Belangrijke thema's van onderzoek in de NIVEL-panels zijn: participatie, eigen regie, vertrouwen, keuzevrijheid, ongelijkheid en kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid.

Participatie

Participatie gaat over meedoen in de samenleving en kan allerlei vormen van activiteit en betrokkenheid van mensen betreffen. Het kan bijvoorbeeld gaan over cliëntenparticipatie, burgerparticipatie, arbeidsparticipatie of sociale participatie. Met behulp van de NIVEL-panels onderzoeken we al deze vormen van participatie en bieden we inzicht in ontwikkelingen, knelpunten en aangrijpingspunten voor verbetering met betrekking tot de participatie van mensen met lichamelijke beperkingen, mensen met verstandelijke beperkingen, ouderen én mensen in de algemene bevolking.

Eigen regie (zelfmanagement)

Er wordt steeds meer verwacht dat mensen zelf de regie nemen in de zorg voor hun gezondheid en ziekte. De meeste mensen vinden het zelf ook belangrijk om die regie zoveel mogelijk en zo lang mogelijk te kunnen voeren. Nieuwe technologieën en ondersteuning bij zelfmanagement moeten hen daarbij helpen. Maar niet iedereen is in staat zelf die regie te voeren. Sommige mensen ontbreekt het aan kennis, vaardigheden of motivatie. Ook sluit de ondersteuning niet altijd aan bij de behoeften en persoonlijke ideeën en omstandigheden van de patiënt of cliënt. Binnen de panels worden ervaringen met zelfmanagement en zelfmanagementondersteuning gevolgd en knelpunten en kwetsbare groepen in kaart gebracht. Op deze manier biedt het onderzoek aanknopingspunten voor zorgverleners en beleidsmakers om de zorg en het welzijn van burgers te vergroten.

Vertrouwen

Vertrouwen is cruciaal in de gezondheidszorg. Als patiënten geen vertrouwen hebben in zorgverleners, zorginstellingen of de gezondheidszorg, dan zullen ze minder snel medische hulp zoeken of de adviezen van een arts serieus nemen. Daarom wordt binnen de NIVEL-panels regelmatig het vertrouwen van 'de Nederlander' in 'de gezondheidszorg' in het algemeen gemeten en in beroepsgroepen zoals artsen, medisch specialisten of fysiotherapeuten in het bijzonder. Ook wordt gekeken naar het vertrouwen in instellingen als ziekenhuizen, verpleeghuizen en zorgverzekeraars. Het meten van dit vertrouwen geeft inzicht in de reputatie van professionals, instellingen en systemen in de gezondheidszorg onder gebruikers van de zorg. Media-aandacht, ervaringen van bekenden en het vertrouwen dat patiënten op persoonlijk niveau in hun contacten met hulpverleners hebben, zijn hierop van invloed.

Voorbeelden

Keuzevrijheid

Veel mensen vinden de vrije keuze voor een zorgaanbieder en zorgverzekeraar erg belangrijk. Ook hechten zij waarde aan het kiezen van een behandeling door gezamenlijke besluitvorming tussen arts en patiënt (shared decision making). Dit geeft mensen meer regie over hun zorg. Binnen de NIVEL-panels wordt onderzoek naar deze thema's gedaan. Hierbij staan vragen centraal als: Gebruiken mensen de keuzevrijheid die ze hebben? Verschillen mensen hierin? En welke factoren spelen mee bij het maken van keuzes?

Ongelijkheid

Goede gezondheidszorg moet betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Dat is een belangrijk doel van het zorgstelsel. Of dit doel ook gerealiseerd wordt, is een van de centrale thema's in het onderzoek bij de NIVEL-panels. Omdat aan de NIVEL-panels veel verschillende typen zorggebruikers deelnemen, kan onderzocht worden of (beleids)maatregelen of wetten leiden tot (on)gelijkheid in de zorg. Ervaart iedereen bijvoorbeeld gelijke mogelijkheden om te wisselen van zorgverzekeraar? En is de zorg voor iedereen even betaalbaar? Een ander onderzoeksthema is de ongelijkheid in gezondheidsvaardigheden tussen mensen.

Kwaliteit, veiligheid & toegankelijkheid

De kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van de gezondheidszorg staan in ons land op een hoog niveau. De uitdaging is om de zorg op dit niveau te houden, knelpunten en risico's tijdig te signaleren en de zorg waar mogelijk te verbeteren. Binnen de NIVEL-panels wordt onderzoek gedaan naar de kwaliteit vanuit het perspectief van de zorggebruiker. Zo wordt bijvoorbeeld de kwaliteit van de zorg in het algemeen gemeten, voor specifieke aandoeningen en voor patiëntengroepen, evenals de kwaliteit van dienstverlening van zorgverzekeraars. Een centrale vraag hierbij is of kwalitatief goede gezondheidszorg voor iedereen even toegankelijk is.

Drie voorbeelden van resultaten van onderzoek uit de NIVEL-panels:

Participatiemonitor

De Participatiemonitor geeft inzicht in hoeverre mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, ouderen en de algemene bevolking meedoen in de samenleving op het gebied van werk, mobiliteit, wonen, opleiding, vrije tijdsbesteding en sociale contacten.

De monitor wordt tweejaarlijks geactualiseerd en de uitkomsten ervan worden zowel door het ministerie van vws als door gemeenten, patiëntenorganisaties, aanbieders van zorg en kennisinstellingen gebruikt als input voor beleid.

Barometer Vertrouwen

De Barometer Vertrouwen in de Gezondheidszorg geeft weer hoeveel vertrouwen de Nederlandse burger heeft in de verschillende beroepsgroepen, organisaties of zorginstellingen.

Wisselen van verzekeraar

Ieder jaar zijn verzekerden in de gelegenheid om te wisselen van zorgverzekeraar. In de Barometer Wisselen van Zorgverzekeraar wordt jaarlijks gemeten hoeveel mensen van die gelegenheid gebruik hebben gemaakt en wat de redenen zijn om al dan niet te wisselen van zorgverzekeraar.

Meer voorbeelden vindt u op onze website www.nivel.nl/panels

Wat is een panel?

Voor zorginstellingen, zorgverleners, beleidsmakers en patiëntenorganisaties is het belangrijk om te weten wat Nederlanders vinden van de gezondheidszorg. Met de NIVEL-panels brengen we dit in kaart. Ruim 20.000 mensen van 15 jaar en ouder zijn lid van de verschillende panels. Zij krijgen gemiddeld drie keer per jaar een vragenlijst over actuele en relevante thema's binnen de gezondheidszorg. De uitkomsten geven inzicht in de werking van het zorgstelsel. Ze kunnen gebruikt worden om het beleid voor de versterking van de positie van gebruikers van de gezondheidszorg te ondersteunen. Het NIVEL heeft jarenlange ervaring met deze methode van onderzoek. Wilt u gebruikmaken van onze panels, neem dan contact met ons op.

Consumentenpanel Gezondheidszorg

Het Consumentenpanel peilt sinds 1992 op landelijk niveau de ervaringen en meningen van gebruikers van de gezondheidszorg. Ook kan het panel gebruikt worden om onderzoek te doen onder specifieke groepen, zoals ouderen. Daarnaast zijn van een deel van de panelleden gegevens over hun zorggebruik in de eerste lijn, zoals de huisarts, beschikbaar. Voor deze panelleden kunnen hun ervaringen met en meningen over de zorg naast hun werkelijke zorggebruik gelegd worden.

- www.nivel.nl/consumentenpanel

Nationaal Panel Chronisch Zieken en Gehandicapten (NPCG)

Het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten brengt, in samenwerking met het Panel Samen Leven (PSL), de situatie van mensen met een chronische ziekte of beperking in kaart op het gebied van zorg, participatie en werk en inkomen en volgt de ontwikkelingen daarbinnen.

- www.nivel.nl/npcg

Panel Samen Leven (PSL)

Het Panel Samen Leven bestaat uit mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking. Ook naasten van mensen met een verstandelijke beperking doen mee aan het panel.

- www.nivel.nl/panel-samen-leven

Verzekerdenpanel

Het Verzekerdenpanel bestaat uit mensen die verzekerd zijn bij een van de labels van de Coöperatie VGZ. Het doel van het panel is om inzicht te krijgen in de wensen van verzekerden met betrekking tot de zorg, de diensten en producten van hun zorgverzekeraar en in hun keuzegedrag op de zorgverzekeringmarkt. Met de resultaten worden algemene beleidsmatige en wetenschappelijke vragen over de zorg en het zorgstelsel beantwoord.

- www.nivel.nl/verzekerdenpanel

Panel Astma en COPD

Het NIVEL voert met subsidie van het Longfonds de Monitor zorg- en leefsituatie van mensen met astma en COPD uit. De monitor geeft inzicht in de zorg- en leefsituatie van mensen met een longziekte. Vanuit hun perspectief komen onderwerpen als zelfmanagement en ervaring met zorg aan bod. Aan de monitor doen jaarlijks circa 1000 mensen met astma, chronische bronchitis of longemfyseem mee. Het Longfonds maakt op basis van de resultaten beleidskeuzes om twee belangrijke doelen te realiseren: Gezonde longen gezond houden en goede zorg voor alle mensen met een longziekte.

- www.nivel.nl/panel-van-mensen-met-astma-of-copd

Privacy en beveiliging

Het NIVEL besteedt veel aandacht aan privacy en beveiliging. De privacy van de panelleden wordt gewaarborgd doordat de mensen die de resultaten van de verschillende peilingen analyseren geen toegang hebben tot persoonsgegevens. De NIVEL-panels zijn aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP).

Meer informatie

NIVEL
Otterstraat 118-124
3513 CR Utrecht

Telefoon: (030) 27 29 700
E-mail: nivel@nivel.nl
Website: www.nivel.nl/panels

Openbaarheid

Over al het onderzoek in de NIVEL-panels verschijnt een openbare publicatie.

Opdrachtgevers/partners

NIVEL-panels werken samen met en in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (vws), Inspectie van de Gezondheidszorg (IGZ), Zorgverzekeraars Nederland (ZN), Zorginstituut, Longfonds, Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF), Consumentenbond, Nederlandse Zorgautoriteit (NZA), Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, SCP, Ieder(in), Coöperatie VGZ, Open Universiteit (OU) en de Academische Onderzoekswerkplaats Zorgverzekeraars.

Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg

POSTADRES Postbus 1568, 3500 BN Utrecht

BEZOEKADRES Otterstraat 118-124, Utrecht

TELEFOON (030) 27 29 700

FAX (030) 27 29 729

WEBSITE www.nivel.nl

www.nivel.eu

[@nivel_research](https://twitter.com/nivel_research)

> x Σ x <
> - % - <
> + Σ + <
> = % = <
> x Σ x <
> - % - <
> + Σ + <
> = % = <
> x Σ x <
> - % - <
> + Σ + <
> = % = <
> x Σ x <
> - % - <
> + Σ + <
> = % = <
> x Σ x <
> - % - <